

Edicija
S A V R E M E N I
Knjiga br. 55

Beograd 2024.
prvo izdanje

ilustracija na naslovnoj strani

Rainkiz © / Hans ©
www.pixabay.com

ilustracija na poledini
Monika Bakalović ©

Knjiga je štampana na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u skladu je sa svim važećim propisima Ministarstva zaštite životne sredine Republike Srbije.

Teodora Zorić

Dvadeset lala za Elizabet

SLOVENSKO SLOVO

Dvadeset lala za Elizabet

Teodora Zorić

Izdavač:

Slovensko Slovo
Dubljanska 10, Vračar
sloslovo@yahoo.com

Urednik izdanja:

Lena Markuš

Tehnički urednik i dizajn:

Dušan Todorović

Recenzent:

Tadija Miletić

Korektura i lektura:

Ivana Lakić

Štampa:

Art print

Tiraž:

500

ISBN 978-86-82488-21-7

Beograd, 2024.

Čoveku koji me je naučio da igram šah

Postoji nešto vezano za ovu priču što biste trebali znati pre nego je počnete koristiti, a to je da ovu priču priča umetnost. Glavom i bradom. Krivite je za vaše bolne noći i sve odgovore koje tako silno trebate, a nećete dobiti. Ona od nepravde i živi.

Pretpostavljam da su likovi ove knjige već mrtvi. Elizabet Rouz kaže da tajne umeju da ubiju čoveka, a mrtvi pričaju i pričaju glasno. Pričala je toliko glasno, da ti se srce raspukne. Onako preterano, za sve prećutane živote i ovaj jedan.

15.05.2009. godine

Poslednji izveštaj

Aplauzi se čuju na sve četiri strane sveta. Umrli si. Bravo! Uspela si da umreš mnogo više od jednom. Uspela si umreti zavidan broj puta. Ali u novinama piše: „Bravo, ženo.” i stoji neka tvoja lepa slika. Umrli si. Možda to i nije tako loše. Važno je da te novinari vole.

Bilo bi pristojno od mene da se vratim te četiri godine u prošlost.

Uvod

Prošlo je četiri godine otkad je gospođa Angel Doerti nestala. Pronađena je i sad živi u Škotskoj, sa mužem, poznatim škotskim novinarom. O tom se nestanku ne zna baš ništa osim činjenica poput one ko je bio otmičar i zašto policija ne može da dospe do njega. Zaboravili su na nju i odbacili sve nade da će se pojaviti, a nakon što se zaista pojavila, tri godine i nekoliko meseci, nije progovorila ni reč o tome. Živela je sa njim, kažu, srećno. Njegovo ime je Vil Doerti i bio je jedan od reportera kada je helikopter tog tragičnog dana pokupio Angel sa ostrva na Indijskom okeanu, u Tanzaniji. Dva meseca nakon tog događaja, venčali su se u potpunoj tajnosti onako kako to biva sa neshvaćenima. Ona je novinar istraživač. Ljudi i dalje veruju da je profesija jedina zajednička stvar ovo dvoje ljudi, te da je njihov brak proizvod mogućeg velikog uspeha. Angel Doerti je svoj posao shvatala suviše strastveno da bi takva priča imala smisla. Što se tiče njenog nestanka, ovo su jedina saznanja: Prilikom misije 23. bila je oteta od strane izvesnog plemena Akaboa, kog su Amerikanci prozvali.

Benesoti! *Misija Benesoti 23.* sada je poznata novinarima širom sveta. To je takozvani „pristup nepristupačnima” koji je izmislilo nekoliko britanskih novinara kako

bi mogli da objavljuju članke izvan svoje zemlje. Reč je o nasilnoj skupini verovatno toliko izopačenih umova da se mentalno nisu razvili dovoljno ni da raspoznaju dobro i loše. Tako ih je opisao istoričar i geograf Li Dejvid Tomson, koji je dugo godina radio na tom slučaju. Međutim, slučaj je nakon otmice gospođe Doerti zataškan, bolje rečeno, pojeli su ga mediji, ustima kojima su ga i napravili onog trenutka kad im je prestao odgovarati. Postao je opasan. To je zapravo jedina činjenica koja se o njima znala. Posle ću ispričati više. Svi koji su bili umešani u Misiju Benesoti morali su osigurati da oni koji rade na projektu budu maksimalno sigurni i izvan opasnosti. To znači da se niko od muškaraca koji su radili na različitim činovima poput novinara, psihijataru, geografa i istoričara, istraživača ili policije, nije usudio da se približi Benesotiju u potpunosti. Jedina žena koja je kročila na teritoriju plemena bila je ona. Angel Doerti.

Zajedno sa timom i Anom Marijom Venzel, umetnicom koja je izgubila dete te godine, pa se odlučila za skoro nemoguće spašavanje tuđe dece. Nakon što je misija započela, stvari su postajale sve gore i grupa pomoćnih misionara izgubila je uvid u mapu kojom su išli, a policija je izgubila svaki kontakt sa Angel i njenom ekipom kada su oni zašli na teritoriju Tanzanije. Nakon pet dana neznanja, poslali su spasilačku ekipu na pretpostavljeno mesto gde su našli smrskano telo sa praznim očnim dupljama kako leži u močvari. To je bilo telo Olivera Morisona, fotografa i istraživača koji je zajedno sa Angel bio vođa pomenute misije 23. Ekipa spasilaca je identifikovala njegovo telo i nakon kraćeg traženja bez mnogo nade, vratili su se u London. Smatrali su da ako je Oliverovo telo pronađeno unakaženo,

zaista nisu bile velike mogućnosti da su Ana Marija i Angel negde uspele da ostanu u životu. Bilo im je lakše povodom navodne smrti Angel Doerti. Razumete, nije imala nikoga. Živela je sa hraniteljskom porodicom dok muž i žena nisu umrli od raka. U dve godine umrlo je oboje. Nisu imali kome da saopšte vest o nestanku. Nekolicina ih je još uvek je verovala da Angel nije mrtva, a većina se predala. Kada se vratila, onaj deo ljudi koji je verovao da je živa, bio je zaokupljen objavljivanjem vesti da je bio u pravu, a oni drugi su se zaposlili tračevima. Otkad gospođa Doerti živi u Škotskoj nijedan novinar nije imao pristup njoj, a samim tim ni njenoj istini. No, istina nije ni bila predmet interesovanja krupnih novinara.

Nije želela da govori o tome. Čitala je o svemu što joj se u plemenu desilo, do tog dana.

PRVI DEO

I

Lagali su nas da je umiranje disciplina mrtvih. Ono je najmanje od svega stvar mrtvih, a najviše aktivnost svih nas kojima se nije posrećilo da to budemo. U slučaju da priča počinje ovako, mračnim saznanjem verovatno normalan čovek želi da vam pruži svetlo na njenom kraju, ali ne i ja. Želim da vam pružim istinu, a ona, ako bude htela, možda može da vam obezbedi svetlo. Videćemo. Pa da počnem.

Prvo je bilo cveće. Trotoari u proleće nalaze se pod teretom saksija sa cvećem. U ulici „Vajthel” koja počinje prvim nasipom Temze bio je strah. Bilo je povraćanje. Devojka u belom ćuti dok joj se svet raspada. Verovatno i vi ćutite dok vam se svet raspada. Pijana je i prljava u ulici Vajthel, rekla bih i isterana iz kafane. Zašto konobar isteruje ženu iz kafane po kiši. Brojevi tablica sa sedištima na levoj strani se množe i razmeštaju, automobili se prestižu kao divlji konji. Kaden Rouz! Zapamtite to ime. Zapamtite tu ženu. Tada sam prvi put videla genija. Videla sam u njoj sve ono što mi je bilo potrebno. Bila je i lepa. O toj lepoti ćemo pričati posle, još više i bolje.

Ovo je bila slika. Novine u krilima penzionera međusobno se raspravljaju dok im se noge sudaraju u metrou u pokretu. Kiša je saprala sve prozore umesto žena ove nedelje i ulica je zamrla u tišini. Čuje se samo neka voda i vapaji nekog beskućnika. Pobegao je od kiše posle. Pogled na ulicu ne donosi mnogo radosti. Spustila sam kofer na pod, upravo sam doputovala iz Senegala, sa izložbe jednog

mladog slikara. Stvorili smo savršena dela. Ovaj povratak u London mi je bio suviše neprijatan. London je umeo da bude hladan, ali večeras je preterao. Ljudi su gotovo izbledeli u magli i tek poneki kišobran izviruje iznad niskih krovova. Neki se spuštaju sve niže dok se ne sklope nakon što njihov vlasnik odluči da uđe u neku zgradu, drugi samo idu pravo, a treći skoro poleteše od vetra i slabosti. Tada sam je videla. Par staklenih zgrada štrčalo je sasvim slučajno iznad jednog belog kišobrana. U trenutku kad god dolazim u London razmišljam o porodicama koje žive od tih zgrada. Sav dan u odelu. Tata sav dan potlačen. Oko njenih prstiju stvaraju se masnice od stakla. Skoro sprženi jutarnjim kasnim suncem, njeni kapci izloženi su u njenim očnim dupljama kao dela starih umetnika pred zoru. Čoveka nema. Jer čovek pati. Kako se bednim, prljavim rečima pokušava sačuvati odnos, kao posteljinom, kao nakitom, kao zidovima. Poslednji je leptir umro, ako bismo se prisećali priče. Tako sam govorila o ljubavima iz tih kancelarija.

Lepo je znati da se duša bogatstvom oplemenjuje, ali niko ne pokušava oplemeniti svoje bogatstvo dušom. Preterujem uvek. Bila sam gotovo sigurna da u vezi nje nisam pogrešila. Brzo sam morala otići. Sav život žalim što nisam prišla Kaden Rouz na ulici tu noć. Slika je bila mnogo bednija od njenog lica. Niste nikad videli nestvarnu ženu u nestvarnom smradu. U nestvarnim okolnostima nestvarna žena je bila još lepša.

Slika je bila bedna, ali ću je ipak izložiti. Mastilo je bilo razliveno svuda, olovka besno razvaljena. U njemu se sa plafona pod uticajem neke stare svetiljke, ogledao bezdan. Dan se svodio na oblake koji se prolamaju iznad crnih i smeđih krovova, hvataju gadljive poglede prolaznika i